

Preventivní restrukturalizace a její postavení v právním řádu České republiky

Doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph.D., vědecký pracovník ÚSP AV ČR, Of Counsel PRK Partners, s.r.o., advokátní kancelář, člen Vědecké rady Centra restrukturalizace a insolvence Harryho Pollaka VŠE, člen odborné skupiny pro přípravu zákona o preventivní restrukturalizaci

Současný právní stav

- Specifická pravidla pro (preventivní) restrukturalizace absentují, což neznamená, že tyto mechanismy neexistují, resp. že nedovodíme (i?) povinnost jejich využití
 - Prevenční povinnost (§ 2900 an. NOZ)
 - *Vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.*
 - Povinnosti při správě cizího majetku
 - Povinnost odvracení úpadku (§ 159 NOZ – péče řádného hospodáře)
 - Povinnost aktivace společníků v situaci krize (§§ 182, 403, 403 ZOK)
 - Využití mezery v krytí (§ 3 odst. 3 InsZ)
 - Využití insolvenčního moratoria při hrozícím úpadku (§ 116 an InsZ)
 - *Pre-pack approach* (předbalená reorganizace dle InsZ)
 - Compliance systémy (vč. EWS); trestně-právní riziko (TOPO)
- Možné využití formálního insolvenčního řízení pro hrozící úpadek

(Právní) aspekty restrukturalizací

- Soukromá negociace vystavěná na potřebné dohodě s věřiteli **s cílem předejít úpadku, resp. ho případně odvrátit (nikoliv řešit)**
 - s využitím běžného civilního a korporálního práva
- Absence možného vnucení sanačního řešení věřitelům (riziko nátlaku)
- Absence pravidel pro úvěrové financování - rizika upřednostnění / poškození věřitelů
- Předpoklad aktivního jednání podnikatele, případně jeho vlastníků
- Předpoklad ochoty věřitelů k jednání, nastavení mechanismů rychlého řešení
- Rámováno povinností podat insolvenční návrh v případě úpadku

- Čím vyšší riziko nedohody, tím vyšší riziko formálního úpadku (široké barevné schéma)

Preventivní restrukturalizace v novém hábitu (*stav z verze pro LRV*)

- „Preventivní restrukturalizací se rozumí postup (podle tohoto zákona), který směřuje k úspěšnému splnění restrukturalizačního plánu po jeho přijetí dotčenými stranami nebo, vyžaduje-li to tento zákon, po potvrzení restrukturalizačním soudem“
 - Inspirace: UK's Scheme of arrangement (part 26 of Companies Act 2006)
 - Transpozice Směrnice č. 2019/1023 o restrukturalizaci a insolvenční
- Cílem je přimět věřitele a dlužníka k vyjednávání bez neočekávatelných transakčních nákladů
 - Čím vyšší je míra sporu, tím nižší šance na neformální řešení je, proto není cílem zákona řešit to, co známe z insolvenčního řízení jako „incidenty“
- Návrh zákona předpokládá preventivní restrukturalizaci jako neformální soukromoprávní negociace, nikoliv jako formální soudní řízení, které je součástí insolvenčního řízení
 - ale s možnými zásahy soudu (zejm. moratorium, restrukturalizační správce, potvrzení restrukturalizačního plánu – vnucení – *cross-class cram-down*)
- Obecný (v mnohém didaktický) předpis
 - *Lex specialis* k procesním předpisům nebo k občanskému zákoníku

Předpoklady vstupu do preventivní restrukturalizace

- Podnikatel musí být **ve stavu krize** a současně mít (obnovit) **provozuschný závod**
- (1) Podnikatel je **oprávněn** zahájit preventivní restrukturalizaci nebo v ní pokračovat pouze tehdy, je-li v **dobré víře v proveditelnost** restrukturalizačního plánu, jehož cílem je dosáhnout **zachování nebo obnovy provozu** obchodního závodu podnikatele navrhovanými restrukturalizačními opatřeními.
- (2) Preventivní restrukturalizaci je podnikatel oprávněn zahájit nebo v ní pokračovat pouze tehdy, **není-li v úpadku ve formě platební neschopnosti**, avšak se zřetelem ke všem okolnostem lze důvodně předpokládat, že jeho finanční potíže dosahují takové závažnosti, že by v případě nepřijetí navrhovaných restrukturalizačních opatření došlo pouhým plynutím času k jeho úpadku.
- (3) **Má se za to**, že finanční potíže splňují podmínku dostatečné závažnosti pro účely odstavce 2 tehdy, jestliže provoz obchodního závodu neprodukuje výnos, který postačuje na úhradu peněžitých dluhů ve lhůtách splatnosti

Výsledek preventivní restrukturalizace

- Dohoda bez zásahu soudu
- Dohoda s možným využitím nástrojů zákona (moratorium nebo zapojení restrukturalizačního správce)
- Nedohoda s možným vnucením (potvrzením) restrukturalizačního plánu soudem
 - Zákonost a realizovatelnost, *pari passu* zacházení
 - Plán byl přijat většinou nespřízněných věřitel (a zároveň alespoň jednou skupinou zajištěných a přednostních věřitelů) nebo plán přijala alespoň jedna skupina dotčených stran, s výjimkou
 - skupin společníků podnikatele,
 - skupin spřízněných osob,
 - skupin dotčených stran, u kterých lze důvodně předpokládat, že by neobdržely žádné plnění nebo si neponechaly žádná majetková práva, kdyby byl úpadek podnikatele řešen konkursem, nebo
 - skupin dotčených stran, které by podle restrukturalizačního plánu při ocenění obchodního závodu podnikatele za předpokladu zachování provozu obchodního závodu neobdržely žádné plnění nebo si neponechaly žádná majetková práva.
 - Spravedlnost plánu (§ 28)
- Nedohoda (s možným navazujícím insolvenčním řízením, vč. předbalené reorganizace)

Call-to-Action

Fakulta podnikohospodářská

Vysoká škola ekonomická v Praze
nám. Winstona Churchilla 4
130 67 Praha 3 – Žižkov

<https://fph.vse.cz/>

Bohumil Havel

Centrum restrukturalizace a insolvence Harryho
Pollaka

